

BISERICĂ și SCÓ

Fóia bisericésca, scolastica, literara și

Iese odata în săptămână: DUMINECA. — 1884.

Protasius Jivulescu

Preculus abonauentulus

Pentru Austro-Ungaria pe anu 5 fl.—cr.
Pentru Romani'a si strainitate pe an 12 fl. 50
Pentru " " jum. anu 12 fl. 50
Pentru " " j. a. 7 franci

Preliminary Insectarium Boxes

Pentru publicatiunile de trei ori ce contine **1000 de cuvinte**,
cam 150 cuvinte 3 fl., paza la 200 cuvinte
altă postului de invetiatoriu 18
4 fl. și mai sus 5 fl. v.v.a. gr. or. din Bersasca, se scrie con-

Cuvenitul Prea Santei Sale Domnului epis-
copu alu Aradului **IOANU METIANU** la deschi-
derea sinodului eparch. din anulu acest'a.

Christosu au inviétu Domniloru deputati!

Me simtiescு forte ferice Dloru deputati, cand dupa unu interval de unu anu érasi Ve potu salută in jurulu meu, ca pre fi iubiti ai mei pentru a conlocră impreuna, — éasi membrii unei familii, — la opulu celu mare alu regenerarii noastre, la mantarea si bunastarea bisericei noastre nationale, buenri'a nostra in timpuri bune, si scutnlu nostru in timpuri grele si de durere.

Cunosceti bine Dloru deputati cäta lipsa are biseric'a nostra de sprinținu și ajutoriulu nostru al tuturor, în timpulu de facia alu materialismului, alu indiferentismului religiosu, și cine i-ar putea oferi mai multu sprinținu necesarin în asemenea imprejurari grele de-nu fiți ei cei alesi, adeca Domniile Vôstre, în care clerul si poporul nostru, biseric'a nostra cea viua, ai-a concentratu increderea Sa.

Este grea problemă ce ne astăpta Dloru deputat, dar este și marézia. Este grea căci și timpurile suntu grele; este marézia căci privesce regenerarea și bunastarea familiei noastre cei mari din care facem parte cu toții; deci Ve salutu cu bucuria de bunaventure, că preniste împreună încrezători în viața Domnului.

Cand o societate religioasa, cum e si biserica nostra, intimpina pedezi in calea sa catre scopu, cea mai dantaia detorintia este a delatură acele pedezi si a-si procură mediulöcele ducatorie la scopu. Astfeliu este detorintia nostra că reprezentanti si conduceitori ai bisericiei, a delatură töte pedezeile ce ni stau in cale, si a canta mediulöcele ce ne potu duce mai securu la scop.

Scopulu bisericeei noastre fiindu acelă carele
e să asemenea omului — perfectiunea, să prin acela
binele și fericirea, este detinută noastră a de-

5 mai 1884 st. n.
dintele imprimate en acestu postu
latură totușie: a) 300 fl. v. a. salariul anualu
și a alegerme de urșu și c) Cărtire coresponden-
țială seconu adina de legumi.

Medi mentii sa se documenteze 1, etatea si absolvarea preparandisi, 3, calificatiune este ^{intorul} 4, calificatiunea limbii maghiare mintiei ^{aceea} postului de servitie de pana acumina care singuri de a ocupa acestu post, au de a si lokale la intunecia instruite conform legilor din adiute cu timbrul necesar pe valoare tele superioare si administrative comitatens (comitats-tele pedagogicibus) Crasso Severinus din Lugosiu, fitoare preterea reg. ung. de canta si instructiune

Având năns la terminul sesiunilor anuale, în cadrul cărora au fost menținute prezentări de rezultatele obiectivelor de invesigare și de cercetare, și de activitatea școlară și pedagogică, propriețarea inventariului său, în continuu, lăsată în proprietatea lui, și de invesigările privindu-^a corespondența Bisericii și învormentării ale timpului; grant (24 Martie 1884).
lui înse nu ni se pot impune, în cadrul societății.
pletă și că internatul concursuală din 1 Martie
profesorii recercați. Era reprezentată la Biserica
lueră și mai departe leea sa scientifică pentru
putu. parochu rom. vacante din
Târgoviște. Diocezia

Spre scopuri ~~paracatu~~ remesiu, dices
cuta avuin onore ~~respo~~teratulu Bisericei-albe:
ca vediendu eu, ~~laia a. c.~~ in care diua va fi
acum n'ar ~~fi~~
ans'a ~~an~~ostansantu:

frequenției și a genună funcțiunile seversite la
dele în cari se este fl. v. a. b) Pentru birula pa-
trul o caza de chiria, a. c) Reînneratiori pentru
căută altu locu mai variabil circa 100 fl.
care astăndu-lu ia înălțarea constă din 64.
Sina din acesta strada,

pulu de susu, marinimés'a Dostu de parochia
acela 1000 ₦ pre cari anca o coalificatione
ii-am primitu ou multiamita. ru stat. org

In urmăceea parendum- se Diorz la adresa intravilanului de 1000 ₣ totu va fi cif Popo- pentru clădirea unui institut cu 4 clase ma- dagogice și cu alte 4 clericali, și preste.

rnatu pana la 200 de teneri

6. „Foașă Biserice“ în contielegere cu consiliu religiosă a clerului și evenitul de nou la Dn'a bătătorie Alexandru Gramă. Apără său vinderea și a celor trei luni. Prețul prelui său în o suprafacă

7. „Revista Teologică“ na cu casele și granatului pe unu 12 franci. Nu, ceea ce cu ajutorul

8. „Investitorul“ (Anul I) a-le cumpără cu a investitorilor și investitoria încătu acuma dispune jurnale pedagogice, reci gradiva de preste noștri în mai multă rânduri și o pomologia mare de economie de redacție, iar directoarei jurnalului este D. I. Opran. Eu serví și ca mania pe anu 8 leu; pentru stăriță

v. a.) Redacția și administrația în fapt suficientu
9. „Școala Română“ (Anul II) ornatu pentru tăzii corpului didactic din Prahova, a se clădi ori pe luna în Ploiești, publicată de regelegeri cu redacție compusă din dd. N. I. Mihăilescu, N. C. Sarulă, Aleșandru Pretorian pentru cenușă. Costul abonamentului pe unu an incomplete întră studenți însă și pentru membrii societății pe jumătate.

10. „Școala Practică.“ Magazinu de lecții noștre teritorii pentru instrucția primăriei, Vasile Vlăduțiu a bătătorit în Năsăud la prima fiecare lună într-o zi a două, costă pe anu 3 fl. v. a. plătită una, — în 2 căle, costă pe anu 3 fl. v. a. plătită una, —

11. „Foașă Scolastică“ (Anul I) na în diecișe săptămâni literar și scientific apără porcului Nostru și 25 st. n. a fiecărei luni, sub nr. benevolie; Ioan Germanu, profes. ginec. București, privatul său președinte 3 fl. pentru contribuția de

12. „Educatorul“ diariu pedagogic colecta care ganu alii corpului didactic na acuma deja a Domnului și Ateneul Elisabeta și Constantinescu. Eșe odată precum veți binevoi a Prețul abonamentei unu.

13. „Școala Rurală“ face atâtă bucurie, cătă lui investitorescu primă reginare, că acelu rețin și Romanat. Apără vitalitatea poporului Abonamentul pe anu 6 fl. poporului și cunoște

14. „Revista Corană“ te a-le ajunge și cu Tulcea. Apără de donație unu mare castigă pentru România pe anu 3 fl. ste totdeuna superioară 50 bani.

Lettre din partea

Copilăriei precătu am pututu, Pentru deplinirea parțială și preste totu, III-a din comuna Jormoș publicul, după asemănătorul Borosineulei: în contielegere cu lanvaris st. v. 1884. În dispusu pregatirea unui

1. Una sesiună înjariului, carele totu astădi fănează;

2. Biru, ratu Vi se propune și Domnul măsură binevoitorii aprobare, ca asia

3. Sprijină Ddieu se putem realiză anca și unu estă ună dintre cele mai vechi doarebunție ale noastre.

să se precum bine sciti Dlori deputati, o clădiri unu institutu ori cătu de pomposu, fară

de profesori buni ar fi că se me exprimă cu s. Apostolu, că o arama sunatòria: eu mi-am tienutu de detorintia a me ingrige și de partea internă a institutului, adica: de proverba lui cu profesori pregațiti la o facultate teologica completa. Si fiindca noi în Monarchia nostra nu aveam altă institutu teologicu completu afară de acelă alu fratilor nostri din Bucovina, după o contielegere cu veneratulu Consistoriu archieppesecu din Cernautiu, și în specialu cu Inaltu Prea Sfantul Domnul Archeippu și Metropolitul Silvestru Andreeviciu Morariu, și după ce din partea Ministerului de culte din Viena mi s-a pusu unele greutati la tramitarea a 2 teneri din diecesă nostra în seminariul din Cernautiu, cu ocazia venirii Majestatii Sale în anul trecut la Segedinu, unde am mersu și eu pentru a descoperi simtiemintele de omagiu și loialitate ale clerului și poporului nostru, am aflatu de bine, după aceea, a me presentă și în audijuntia privata înaintea Majestatii Sale și a me rugă pentru delaturarea pedecilor puse de Ministerulu vienesu, la admiterea a 2 teneri din diecesă nostra în Seminariul clerical din Cernautiu, pe spesele fondului religionariu alu fratilor nostri de acolo. Multiamita mai antain lui Ddieu, apoi Majestatei Sale, rugarea mea a fostu ascultata, caci Majestatea Sa preagratiostulu nostru Imperatru și Rege, altissimă resolutiune din 23 Novembre 1883 s-a induratu a delatură pedecile puse de ministrul vienesu, și că unu favoru deosebitu, a ni concede preagratiostu susceperea a 2 teneri din diecesă nostra în seminariul gr. or. din Bucovina pe spesele fondului de acolo, și asia noi am și tramsu acolo 2 teneri cu scopulu de a-i pregații de profesori la institutulu nostru pedagogicu-clericu de aici. Si la aceasta ocazie me simtiesc detorul a esprime multiamita nostra profunda, mai antain Majestatii Sale preagratiostului nostru Imperatru și Rege, apoi Inaltu Prea Sfantul Domnul Archeippu și Metropolitul alu Bucovinei Silvestru Andreeviciu Morariu și Veneratului sen Consistoriu, pentru acestu favoru deosebitu.

Unu altu rezultatu imbucuratoriu alu anului trecutu ar mai fi o fundație inițiată de repausată in Domulu, Veduvă Ana Ebesfalvay de aici, care, pre langa unele legate, totu avereasă a inchinat diecesei noastre ca fondu de stipendii.

Desi pertractarea lasamentului anca nu e terminata, dar sperămu, ca in curendu și fundația această și va dă fructele sale binefacetorie.

Nu de pucină insemetate mi se pare imparirea fondurilor comune intre diecesă nostra și diecesă sora a Caransebeșului, urmată în urmă dorintiei comune a sinodelor noastre, și

II si deschide, prenumeratiune la tomulu III Aprilie 1884. — Martisoru 1885), tomu carele, pana va infintia in Naseudu tipografi'a proiectata, va fi si elu, ca si tomurile precedente, in 12 numere lunare, de cate doue colo fiecare, si va costa pe celu intregu: pentru Austro-Ungaria 3 fl. pentru Roman'ia 10 lei noi, respunsi inainte. Pe creditu fofia se dă vîmenui, fiindu ca abonamentele neachitate si facu anca si astadi: dela tomulu I. 66 fl. 75 cr. dela tomulu II. 215 fl. 50 cr. dela „Scola româna“ 8 fl. 50 cr. „Scola Practica“ este unic'a foia la noi manii, cari cultiva prax'a scolară pe o seara atâtă intinsa. Avându in vedere dictul lui Diesterweg, poterea invetiatorului este metodulu seu, „Scola Practica“, si-a propus din capulu locului, a tiené preinvetatorii nostri necurmatu in curentulu metodicei nationale de astadi, si a-i smulge din catusile unoru pînderi invecichte, bune de a tempă, dar nu de a omă spiritulu pruncilor. — In scopulu acesta, fofia de lectivni si materii practice, compuse astfeliu, invetatorii se le pîta aplică numai de câtu in scola, si materiile suntu alese din tote obiectele iuventiamen'tu, de unu timpu incocé chiar si din iugine, obiectu de cea mai mare importantia pentru copirile scoliei, dar care la noi este neglijatul afara incale. Dîn consideratiunile acestea recomandăm „Scola Practica“ toturor catechetilor nostri. — Asemantenele a se adresă la redactiune in Naseudu (aszod, Transilvania).

* Adunarea generala a preotilor pentru fondul preotescu din dieces'a Aradului s'a tenu tu Samina in septeman'a luminata, la care au luat parte 30 preoti si au luat la cunoștința si au aprobat lucrările comisiunii esmise din adunarea anului tatu pentru a primi fondul uela organelor de administratiune de pana acumă si a le predă in ingrija consistoriului. Asemenea au mai facut unele inviri, despre cari se face amintire si in raportulu la sinodulu eparchialu. — Preotii ca si intr'altu adu asia si acumă, au fostu inspirati de spiritulu sietatii si a bunei contielegeri, de unde a urmatu, s'a trecutu, cu inlesnire asupra desbaterilor. — Incheiarea adunarii, toti preotii dupa datina fostu invitati la Prea Santi'a Sa Par. Episcopu prandiu.

* Multiamita publica. Dom'n'a veduva A n'a abdebo din locu petrunsa fiindu de o iubire a verata crestinăsca catra Biserica, — pe ss. Pasci au suprinsu cu donarea alora doue meserie in tui de 10 fl. pentru care donatiuni, subserisulu, numele tuturor credintosilor multiamindu-i din iama, rogu pre Atotpotintele Ddieu, că anii vietii ii mai are inderetu se ii petreca in deplina setate.

Tinc'a, 11/23 Aprilie 1884..

Nicolau Popoviciu,

* Ratiocinu publicu pentru eternisarea memoriei lui Dr. Lazaru Petroviciu in List'a Nr. IX., in credintiata membrului Stefanu Jancovicu, — a incursu: la Stefanu Jancovicu 5 fl. — sum'a 5 fl.

In List'a Nr. XII, in credintiata membrului Julianu Ciorogariu, a incursu: dela Traianu Ciorogariu 1 fl. dela Julianu Vuia 1 fl. dela Petru Ferentiu 1 fl. — sum'a 3 fl.

In List'a Nr. VI, in credintiata membr. Nicolau Caiu, a incursu dela Terentiu Popa invetiatoru, 1 fl. 20 cr. sum'a 1 fl. 20 cr.

In List'a Nr. I in credintiata membrului J. Vidu a mai incursu dela Gavrilu Bacisiu invetiaroriu, 50 cr. — Tota aici au binevoitul a mai contribui: Aureliu Miocu clericu, 48 cr. — Romulu Liviu Papu invetiatoriu 50 cr. Protasius Jivulescu invetiatoriu 25 cr. Simeonu Fauru 25 cr. si Demitriu Tiaposiu invetiatoriu 1 fl.

Presentandu — Onoratului Publicu, acestu ratiocinu — totu odata subserisii in numele Comitetului, venimus a exprimă multiamit'a cea mai cordială Domnilor Contribuenti

Arad, la 13/25 Apriliu 1884.

Ioanu Vidu
presedinte

Protasius Jivulescu
notaria.

C o m o u r e.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scola comunala gr. or. din Bersasca, se scrie concursu para la 15 Maiu 1884 st. n.

1. Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu urmatorele: a) 300 fl. v. a. salariul anualu b) 4 orgii de lemn de arsu si c) Cuartiru coresponditoru en gradina de legumi.

II. Concurentii au se documenteze 1. etatea si religiunea, 2. absolvarea preparandiei, 3. qualificatiunea de invetiatoriu 4. qualificatiunea limbei magiare si 5. activitatea postului de servitul de pana acumă

Doritorii de a ocupă acestu postu, au de a-si substerne petitiunea instruite conform legilor din vigore si provedeute eu timbrulu necesarui pe calea representatiunei administrative comitatense (comitats-Verwaltungs-Auschos) Crasso Seyeriu din Lugosiu. Inaltului ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune — mai amenuntu nana la terminulu susmentionat.

Petitiunile ameavate nu se voru primi. — In fine se face si acea observatiune, ca denumitulul invetiatoriu, si langa propunerea invetiamantului scolariu totodata se indatoréza, a implini cu strictetă si servitulu decantori la S. Biserica si inmormântari.

Bersaska in 5 Aprilie (24 Martiu 1884).

Curatoriulu scolariu.

In urmarea publicarei concursului dto. 1 Martie a. c. al doile recurrent nepresentanduse la biserica de a-si areta desteritatea sa scientifica: pentru ocuparea acestui postu de parochu rom. vacante din opidulu Biseric'a-alba, Comitatulu Temesiu, dieces'a Caransebesiului, Protopresbiteratulu Bisericei-albe: se scrie de nou concursu cu terminu de siese septembri, adeca pana 6/18 Maiu a. c. in care diua va fi si alegerea.

Venitele stolari suntu:

a) Stola usuata pentru functiunile seversite la credintiosii nostri 100 fl. v. a. b) Pentru birulu parochialu 263. fl. 69 cr. v. a. c) Remuneratiuni pentru functiunile finite la scolele: gimnasiale, normale si spitalulu din locu ces. reg. variabil circa 100 fl. si d) in fine Sessiunea parochiala carea consta din 34 jugere de pamantu aratoriu.

Doritorii de a occupa acestu postu de parochu rom. carele este de clasa a II-a se aiba o qualificatiune de atare parochia si suntu avisati de asi substerne recoursele loru bine instruite prescriseloru stat. org bis. si a regulamentului pentru parochii la adres'a Comitetului parochialu, Pré On. Domnu Iosif Popoviciu protopresbiteru tractuala in Jam, celu multu pana cu finea Aprilie a. c. st. v. ca-ci cele mai tarde nu se voru consideră.

In fine recurrentii sunt poftiti in vre-o Duminica sau vre-o serbatore a se prezinta in s. biserica pentru de astă dezeritatea loru in cantu si oratoria.

Biserica-alba 25 Martiu 1884 v.

Comitetulu parochialu rom.

In contilegere cu Pre On. D. Iosif Popoviciu m. p. protop.

Conformu ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu alu Caransebesiului din 2 Martie a. c. Nr. 95 B. se escrie concursu pentru indeplinirea postului de parochu in parochia **Binisiu**, protopresbiteratulu Oravitiei, devenită vacantu in urmă resignatiunei neputineiosului preotu Vichentie Andreeșeu cu terminu de concurare pana inclusive **3/15 Maiu a. c.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

- a) O sesiune completa pamentu aratoriu, $\frac{3}{4}$ jugeru platiu parochialu intravelanu.
- b) Birulu parochialu si stol'a usuata dela 184 case.

Alesulu este deobligatu si indatoratu a da jumătate din venitele aratate preotului resignatui Vichentie Andreeșeu pana cand acesta va fi in vietă.

Doritorii de a concură la acestu postu au astă tremite suplicele de concursu instruite statutului organic si regulamentului pentru parochii si adresate comitetului parochialu, Pre On. Domnu Protopresbiteru Andrei Ghidu pana la terminul susu indicat.

Binisiu in 25 Martiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Andreiu Ghidu**, m. p. protopopu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in comun'a **Surdiculu-mare**, Protopresbiteratulu Oravitiei diecesa gr. or. a Caransebesiului se escrie concursu cu terminul de concurare pana inclusive **31 Maiu a. c.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu:

- a) Salariulu in bani gata 222 fl. 50 cr. din care este a se incaldi si scol'a; cuartira naturalu.
- b) 30 masuri grâu si 30 masuri eucuruza.

Doritorii de a ocupă acestu postu poftiti ca suplicele de concursu instruite conformu prescriseloru statutului org. si adresate comitetului parochialu se le trimit Pre On. Unu Protopresbiteru Andrei Ghidu in Oravita pana la terminul susaratatu.

Surdiculu-mare in 20 Martie 1284.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Andreiu Ghidu** m. p. protopopu.

N.B. Comun'a va fi indatorata conformu hotarrelor Venerabilului Consistoriu diecesanu a solvi banchii pentru scripturistica si conferintie invetatoresci.

Andreiu Ghidu m. p. protopopu

In urmarea Ordinat. Venerat. Consist. din Caransebesiu dto 1/13 Martie 1884 Nr. 39 S. se escrie Concursu, pentru intregirea postului invetatorescu din Comun'a **Gaiulu-micu**, ppresbiteratulu Ciacovei cettulu Temisiului cu terminu de alegere pana in **29 Aprilie a. c. st. v.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

- 1) in bani gata 164 fl. 2) grau 24 meti si 16 meti eucuruza. 3) Pentru scripturistica si fóia scolară 7 fl. 4.) Pentru conferintia 5 fl. 5) 3 stângeni de paie 6) 4. jugere pamentu aratoriu. 7) 1/2 iugere

de gradina. 8) Dela fiecare inmormantare la care va fi poftitu 20 cr. 9) Cortelu liberu de astadata cu 1 chilia inse in scurtu cu 2 chilii si bucataria. Pe titiile instruite in intielesulu stat. org. bis. adresate Comitetului parochialu din Gaiulu-micu sa se transmita oficiului protopresbiterulu ort. romanu in Ciacova pana la **25 Aprilie c. c. st. v.**

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Paula Minulescu** m. p. protopiteru si ases. consist.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clasa II. din **Remetea-lunca**, — tractulu Belintiului — se escrie concursu cu terminu de alegere pe $\frac{6}{18}$ Maiu a. c.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de 32 jugere de pamentu parte aratoriu, fénatiu, $\frac{1}{2}$ jugeru intrav si $\frac{1}{2}$ estravilanu, in fine birulu de cate un'a mesură de eucuruza in bombe si stol'a indatinata dela 12 numeri de case. Este de observat ca orpatii respectului preotu d'acolo Const. Draghiciu, — pe nu anude dñe-re-manu in folvanti'a a unei $\frac{1}{2}$ din tot bineficiile par. din locu.

Recursele cuvintioane adjustate, suntu pana inclusive 4/16 Maiu a. c. a se tramite parintelni protopopu tractualu **Georgiu Creciu gesen** Belinez p. n. Kiszeto.

Dela recurrenti se astăpta, ca se se prezenteze in yr'o Duminica ori serbatore la biserica din locu spre a-si areta dezeritatea in tipicu, cantari ori inventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **C. Creciu gesen**, m. p. protopopu

Conformu parintescei ordinatiuni consist. din 2 Martiu 1884. Nr. 63 B., se escrie concursu pentru postulu de capelanu din **Berlisce**, protopresbiteratulu Bisericei albe dieces'a Caransebesiului, comitatul Carasius-Severinu pre lauga neputineiosulu paro de acolo **George Lungu** cu terminul pana in **29 Aprilie 1884 st. v.** in care dñua va fi alegerea.

Venitele stolari a parochiei suntu: a) Dela de case parochiale stol'a usuata de pana acum. Sesiunea parochiala constatoria din 30 jugere carea 24 jugere pamentu aratoriu clas'a III. IV a VI-a si 6 jugere fenatie. c) Gradina estrevi 1000 si intravilana 600 orgii.

Doritorii de a ocupă acesta Capelania, voru din intregile venite stolari si sesionali numai a tre parte, era recursele loru instruite conformu prescriseloru stat. org. bis. si a regulamentului pentru parochii a le substerne la adres'a Comitet paroch. Pre On. Domnu I. Popoviciu protopresbiteru tractualu in Jam celu multu pana in 25 Aprilie a. c. v. caci cele mai tardie nu se voru considera.

In fine recurrentii suntu avisati anca a se senta in s. biserica in vre o duminica sau serbatore pentru de a-si areta dezeritatea loru in cantu si sau oratoria.

Berlisce in 25 Martie 1884. v.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu: **Iosifa Popoviciu**, m. p. protop.